

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 56

Maribor, sobota 8. marca 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Velike ustanove za Masarykov jubilej

PRAGA, 8. marca. Češkoslovaško železniško ministrstvo je v zvezi z bolniško blagajno drž. železnice na dan Masarykove osemdesetletnice otvorilo tri nova velika zdravilišča (v Trenčinskih Toplicah, v Brandysu nad Labo in v Košicah), ki stanejo skupno 10 milijonov Kč. V kratkem otvori tudi dva nova velika zobna ambulatorija.

Praška mestna hranilnica je ustanovila Masarykov sklad v iznosu Din 500.000 za podpiranje nadarjenih učenec na praških strokovnih šolah kot izpopolnitev svojega fonda v iznosu 2.500.000 Din, ki ga je ustanovila že svoj čas za izgradnjo obrtno-nadaljevalnih šol.

Bolniška blagajna zasebnih nameščencev je sklenila zgraditi v Trenčinskih Toplicah moderno zdravilišče za 5 milijonov Kč kot »Masarykovo zdravilišče«.

Splošni pokojninski zavod je ustanovil sklad 20 milijonov Kč v svrhu zdravstvene povzdige naroda. 2 milijona od te vsote se bo dalo v Masarykov podporni fond, ostali znesek pa se bo porabil za ustanovitev sanatorija za jetične v Tatri, zdravilišče za lupus v Pragi in zdravilišče za raka v Brnu.

Osnovna socialna zavarovalnica je določila 20 milijonov Kč v svrhu zdravljenja zavarovancev in njihovih rodbin, 2 milijona pa v svrhu izpopolnitve zavodovega jubilejnega fonda. Sklenila je, ustanoviti Masarykovo zdravilišče za jetične v Visoki Tatri.

Legionarska banka je votirala 1 milijon Kč za študentski sklad za sinove in hčerke legionarjev, ki so nastavljeni pri legionarski banki in pridruženi zavodih, v svrhu absolviranja študij na trgovskih in obrtnih šolah. Ta sklad je s tem narasel na 2 milijona 363.195 Kč in se bo moglo dati 70 stipendij.

Olovaški nadškof Prečan je poklonil 750.000 Kč za ustanovitev oskrbnišnice za vzdrževanje delavcev v škofijskih gozdovih v Beskidih.

Nešteto občin je istotako ustanovilo posebne sklade v svrhe socialne oskrbe in za šolstvo.

Tako vidimo, da Češkoslovaška ni slavila Masarykovega jubileja samo z besedami, ampak tudi z zelo učinkovitimi dejanji, zlasti na socialnem in kulturnem polju.

Indija na predvečer revolucije

BOMBAY, 8. marca. Z današnjim dnem je pričel od indijskih nacionalistov napovedovani boj proti angleškemu gospodstvu in za osvoboditev Indije, boj, ki je bil pripravljen leta in leta. Na Ghandijev ultimati je angleški podkralj, lord Irvin, odgovoril, da se bo za ohranitev reda in mira poslužil vseh razpoložljivih sredstev. Obsodil je obzorn Ghandijevega najboljšega prijatelja,

podpredsednika indijskega narodnega kongresa, Patela, ker je nastopal na javnih zborovanjih, na tri mesece zapora in veliko denarno globo. V odgovor na to je izdal Ghandi proglas, v katerem poziva vse prebivalstvo Indije, naj preneha delati in se pridruži akciji proti Angliji. Mase naroda so se takoj odzvale pozivu in je že na številnih krajih prišlo do krvavih spopadov med demonstranti in vojaštvom. Razburjenje indijskega naroda pa narašča še od ure do ure. Indija stoji vsekakor pred velikimi nemiri in bliža se odločilni boj za osvoboditev izpod angleškega jarma.

Delavstvo in kriza londonske razorožitvene konference

PARIZ, 8. marca. Odbor socialistične internacionale je imel včeraj konferenco, ki se je bavila z razorožitvenim vprašanjem. Po daljši razpravi je bil soglasno sprejet sledeči Vanderveldov predlog:

»Države, ki so podpisale vezajsko mirovno pogodbo, so se istočasno tudi zavezale, da se bodo razorožile. Kljub temu pa ni bilo v tem pogledu dosedaj še skoro nič ukrenjeno. Šele z nastopom Macdonaldove vlade je bil ta problem premaknjen z mrtve točke in je tako prišlo končno do londonske razorožitvene konference. Sodeč po zadržanju interesiranih držav in vlad, pa je sedaj ogrožen celo uspeh te razorožitvene konference. Socialistična internacionala poziva zato delavstvo vsega sveta, da naj z vsemi svojimi silami in razpoložljivimi sredstvi podpre angleško delavstvo v njenem stremeljenju, da ustvari trajen mir in enkrat za vselej odpravi vojno.«

Pododbor rez. oficirjev in bojevnikov v Mariboru

sporoča svojim članom, da se vrši 10. t. m. ob 20. uri v hotelu pri Zamorcu predavanje generalštabnega brigadnega generala gospoda Živka Stanišavljeviča o osnovnih pojmihi sodobne taktike. Udeležba obvezna! —

Današnji trg.

Na današnjem trgu se je splošno opazal padec cen raznim produktom. Jajca so se dobila po 75 par, krompir mestoma celo po 50 par kg. — Na špetharski trg je prispelo radi slabega vremena 17 vozov manj kakor zadnjo soboto. Špeh 18—21 Din kg, šunka 18—20 Din, rebra 15—17 Din kg. — Na Trgu Svobode se je prodajalo seno po 60—75 Din, slama 45—50 Din cent. Kupčevanje je bilo še dokaj živahno. —

Vsesokolski zlet 1. 1932.

Na Češkoslovaškem se je že sedaj pričela agitacija, s strani sokolskih organizacij, da bi se prihodnji vsesokolski zlet vršil 1. 1932 na Češkoslovaškem.

Od mrtvih vstal

je Oton Huhnke iz Bietza v Nemčiji. Na tamošnjem pokopališču je na spomeniku padlim vojakom župnije vklesano med padlimi tudi njegovo ime. Debelo je gledal, ko se je nedavno po 14 letih vrnil iz ujetništva in videl, da je že mrtev.

Smrt slavnega poljskega pianista.

V noči na 5. tm. je umrl v Varšavi slavn poljski pianist Józef Sliwinski, ki so ga smatrali za najboljšega interpretata Chopinovih skladb.

Pred gradnjo novih pohorskih cest

PRVI IN DRUGI DAN KOMISIJELNEGA OGLEDA. DOLOČITEV TRAS REKA-SV. AREH IN SV. AREH-RUŠE. ODHOD PROTI SV. MARTINU.

Po prizadevanju Tujsko-prometne zveze v Mariboru, podružnic SPD v Mariboru in v Rušah, Okrajnega cestnega odbora v Mariboru ter zainteresiranih občin in drugih korporacij, je v četrtek, dne 6. t. m. zjutraj pričela z delom uradna komisija za ogled terena in določitev tras projektiranih treh pohorskih cest, in sicer ceste iz Hoč mimo Mariborske koče k Sv. Arehu na Pohorju, ceste od Sv. Areha do Ruš in ceste od Sv. Areha preko Sv. Martina v Slovensko Bistrico. Komisija, kateri je prvi dan prisostvovalo 40 zastopnikov omenjenih korporacij in posameznih interesentov in kateri je načeloval zastopnik banske uprave v Ljubljani, g. gradbeni svetnik ing. Fischer, je pričela svoje delo v Reki nad Hočami, od koder se je po mali zakuski v gostilni Lebe pričela dvigati proti vrhu Pohorja.

Projekt ceste začelja tu pri mostu preko potoka Reke ob gostilni Podkrižnik, glede nadaljnjega poteka pa se je že takoj ugotovilo, da si lokalni faktori v svojih željah niso edini, ker so nekateri želeli, da bi se cesta vila po levem, drugi pa po desnem grebenu kotline potoka Reke. Z ozirom na to in na strukturo tal, sta se pozneje tudi res določili dve varijanti trase. Prva bi se pričela pri omenjenem mostu in nadaljevala po levem pobočju, kjer bi v početnih serpentinah dosegla dolgo, precej enako izoblikovano in položno rebro, po katerem bi potekala v smeri Sv. Lenarta mimo kmetiji Perganer, Lobnik in Cveček proti Kopu, kjer bi se okrenila do terena, ki je zopet prikladen za serpentine. Od tu dalje bi potekala proti kočariju Kanclerju, kjer bi se obrnila na južno pobočje in bi prišla pri kmetiji Petek na koto 882 m nad morjem. Druga varijanta bi pa potekala po dolini Reke do Visočnikove želarije, kjer bi prešla na desno pobočje, na t. zv. Slivniško Pohorje, po katerem bi se v skoraj samih serpentinah vila do kmetiji Petek, kjer bi se združila s prvo in se potem enotno nadaljevala proti Mariborski koči in Sv. Arehu.

Prva trasa bi bila sicer za 1,8 km krajša in bi združevala tudi več kmetij in bližino občine Ranče, bila bi pa zaradi senčne strani, večje razčlenjenosti terena, mehkejša podlage in serpentin manj ugodna od prve, ki poteka po trdem grebenu rebra in ves čas po sončni strani. Nadaljnji potek od kmetiji Petek mimo Mariborske koče k Sv. Arehu terensko ne bi delal težko, le prvotno mnenje, da bi potekala nekaj deset metrov pod Mariborsko kočo, je bilo treba zaradi razčlenjenosti dolinice in močvirnega terena tik pod kočo revidirati v toliko, da bi potekala nad kočo. Vsa cesta bi ime la vzpona približno 6,5%. Po določitvi te trase in obeh varijant se je v Mariborski koči vršil skupni obed, katera je priredila komisiji mariborska podružnica SPD. Tu se je sestavil tudi zapisnik izjav zastopnikov pri zadetih občin Hoče, Gornje Hoče, Slivnica, Ranče, Pohorje in Radvanje, ki so izjavile, da odstopijo zemljišča, po katerem bi cesta šla, brezplačno. Po izjavi zastopnika Okrajnega cestnega odbora, načelnika Žebota, ki je poja-

snil vprašanje finančne subvencije, naj bi bila to banovinska cesta drugega reda, široka pet metrov. Od tu je glavni del komisije nadaljeval pot do Ruške koče, kjer je ruška podružnica SPD priredila večerjo. Tam se je sestavil tudi tehnični zapisnik in zapisnik izjav obeh podružnic SPD.

V petek, dne 7. t. m. se je vršil ogled terena od Sv. Areha do Ruš. Tu so bile smernice podane že z deloma v gradnji se nahajajočo privatno cesto, zato ni bilo nasprotujočih si interesov, trasa se je določila približno sledeče: Izhodišče ceste bi bile Ruše po dolini Ruškega potoka do nad Kalvarije, kjer bi se cesta v dveh serpentinah dvignila na greben, šla potem na Jaklovo sedlo, od tam v velikem loku mimo Dobnikovega križa, po zaporednem po bočju Štumfove ravne, mimo Čandrovega posestva (kota 700), dalje mimo izvirka Ruškega potoka na Apnico, Ovčjo ravno, Strmico do pod Glažute, kjer bi se v loku proti zapadu okrenila na Sv. Areha. Izpod Glažute bi se pa zgradil eventualno tudi še zvezni del s cesto od Mariborske koče. Ta cesta, ki je v odseku Apnica, Ovčja ravna, Strmica že v gradnji (gradnja jo velenosestnika gg. Viktor Glaser in Josip Robnik), bi bila po določenem sporazumu občinska cesta prvega reda. Zemljišča bi se tudi tu odstopila brezplačno. Z njo bi se odprli vsi na tem pobočju in daleč okrog ležeči, zelo bogati gozdovi, vodila bi pa tudi čez najvažnejše pohorsko križišče — Sv. Areha. Njen vzpon bi znašal 8—10% in bi bila tudi 5 m široka.

Po ogledu terena in sestavi zapisnikov, kjer so se zapisale tudi izjave SPD, občin Ruše in Lobnica, Tujsko-prometne zveze v Mariboru, Zveze industrijev, mestne občine mariborske in Autokluba v Mariboru, se je vršilo v Rušah kosilo, ki so ga priredili SPD in interesenti. SPD Maribor je zastopal g. s. sv. dr. Senior, istotako tudi Tujsko-prometno zvezo, SPD Ruše g. Lesiak, Okrajni cestni odbor načelnik g. Žebot, mestno občino ruško župan g. Gorišek, mestno občino Maribor podžupan g. dr. Lipold, Autoklub g. Hinko Pogačnik. Zvezo industrijev g. ravn. Krejči itd. Ogled in delo je zaključil gosp. župan Gorišek z govorom, v katerem je orisal ves zgodovinski razvoj prizadevanj za ta del ceste ter njen gospodarski, tujsko-prometni, turistični, sportni in strateški pomen.

Po zaključku v Rušah je odšel glavni del komisije nazaj k Sv. Arehu, da si danes ogleda še tretjo traso, to je zvezo Sv. Areha s Sv. Martinom in Slov. Bistrico. O poteku tega ogleda in o vprašanjih financiranja bomo poročali po zaključku gleda.

Koncert ljubljanske Glasbene Matice.

Obeta se nam danes prekrasen umetniški večer in vabimo občinstvo, da v največjem številu poseti koncert tega odličnega pevskega zbora, ki je tako častno nastopal doma in v tujini. Povsodi, kjer je nastopil, je nastopil v napolnjenih dvoranah. Po dosedanji predprodaji sodeč, bomo to tudi lahko zabeležili v Mariboru.

Potreba po delitvi magdalenske župnije

RAZSEŽNOST IN OBLJUDNOST MAGDALENKE ŽUPNIJE. — STUDENCI NAJ POSTANEJO SAMOSTOJNA ŽUPNIJA.

Razvoj našega mesta gre svojo pot naprej ter se ne zveni ne za finančne niti za druge ovire. In tako postajajo razna vprašanja aktualna, o katerih se nam pred desetimi leti niti sanjalo ni. In s takimi vprašanji moramo računati ter se pripraviti na njih rešitev. Zato načelnjamo danes problem, o katerem se še ni javno razpravljalo, ki pa je velike važnosti za nadaljni razvoj Maribora in bo brez dvoma že v doglednem času zahteval svojo rešitev.

Dasi nam niso natančno znani avtentični podatki, vendar nismo v zmoti, ako postavimo trditev, da je mestna župnija sv. Magdalene največja po razsežnosti kakor tudi po obljudenosti izmed vseh treh mestnih župnij. Zakaj k njej ne spada samo ves sedanji del mesta na desnem bregu Drave, ki se je zadnjih par let pomnožil z novimi stavbami najbolj izmed vseh ostalih mestnih delov, ampak njen delokrog obsega tudi najbolj obljudeno našo okolico namreč: Pobrežje Tezno, Studenci in še celo Radvanje. Tako presega teritorialno magdalenska župnija gotovo tudi frančiškansko, dasi so tudi tej priključeni nekateri okoliški kraji. Še bolj pa presega po številu prebivalstva bodisi stolno, bodisi frančiškansko. To je že sedaj dejstvo. Zakaj že danes šteje magdalenska župnija okrog 15.000 duš. Ker je pa z vso gotovostjo pričakovati, da se pojde razvoj mesta in okolice še nekaj let v tem tempu svojo pot na desnem bregu Drave, kjer se nam obetajo že v prav kratkem času nove industrije, bo seveda število prebivalstva sorazmerno poskočilo. In ako se kmalu kaj ne ukrene v tem oziru, zamore magdalenska župnija prekositi s številom duš obe mestni župniji skupaj. Saj duhovščina magdalenske župnije že danes več ne zmora, da bi sama oskrbovala verouk v svojem področju. Kljub temu, da je v Studencih razbremenjena po oo. kapucinih, ji ostaja še kakih 40 razredov osnovnih šol v mestu ter v Pobrežju, na Teznu in v Radvanju. In še sedaj so ji morali priti na pomoč oo. kapucini, ki so prevzeli nekaj ur verouka na tretji deški šoli.

Vse torej kaže, da tako ne bo moglo več dolgo ostati in bo treba nekaj ukreniti tudi v tem oziru. Priti mora namreč prej ali slej do tega, da se bo magdalenska župnija delila in se ustanovi v njenem sedanjem območju še ena župni-

ja. In ta nova župnija bo skoraj gotovo v Studencih.

Zakaj?

Kdor pozna teritorialne razmere v magdalenski župniji, bo pritrdil, da so Studenci najbolj gosto naseljeni in tvorijo sami zase bolj zaokroženo naravno celoto, kakor kateri izmed prej omenjenih okoliških krajev. Studenci štejejo danes gotovo blizu pet tisoč prebivalcev. Torej je tudi število duš primerno veliko za novo župnijo. Razen tega bi se k bodoči župniji Studenci lahko pritegnili še Radvanje, če bi kazalo, dasi ne bi bilo samo potrebno in bi bilo morda v marsikaterem oziru bolje, da se Radvanja ne pritegne.

Pa še en razlog govori za to.

Vsaka župnija mora biti tudi v gmotnem oziru dovolj fundirana in morajo biti za to podana dovoljna jamstva, ker mora biti preskrbljeno za stanovanja duhovščini in še marsikaj drugega. To vprašanje je pa danes težko in bi se še najlažje morda rešilo ravno v Studencih. Zakaj oo. kapucini imajo že dovolj prostora samostan in tudi nekaj posestev. Sigurno računajo s tem, da ostanejo stalno v Studencih, sicer bi si njihov red ne bil postavil tako velike stavbe za svoj konvikt. Torej bi v tem oziru menda ne bilo kakih posebnih, še manj pa nedosegljivih zahtev. Oo. kapucini niso navezani na dohodke ravno iz kraja svoje naselbine. Župnija bi jim pa kljub temu gotovo nekaj nesla, če že ne drugega, vsaj na štolnini. S tem bi lahko stalno računali. Delo bi se jim pa tudi ne pomnožilo v taki meri, da bi jih vodstvo matrike in drugi župnijski posli preveč obremenjevali. Saj itak oskrbujejo pogrebe. Studenci pa bi se gotovo ne pritoževali, če bi lahko opravili doma tudi poroko in krst.

Torej že ti razlogi govore dovolj jasno za ustanovitev nove župnije v Studencih.

Iz tega vidika pa bo potreba tudi motriti vprašanje nove župnijske cerkve magdalenske župnije, katera nikakor ne sme stati na periferiji svojega teritorija, kakor stoji sedaj, ampak kolikor mogoče v sredini, tako, da bo bolj dostopna Pobrežanom in Tezenčanom, kakor je pa danes. Kje in kedar pa se bo postavila, o tem je pa treba razmišljati že sedaj. Zakaj dolgo ne bo moglo več ostati pri sedanjem stanju, ki postaja od leta do leta bolj nevdržno.

Mariborski in dnevni drobiž

NEGRO REVELLERS

ZAMORCI

IZ OBALE MISSISSIPIJA PRIDEJO!

Meščani!

V nedeljo, 9. t. m. se proslavi v Mariboru osemdesetletnica predsednika čehoslovaške republike g. Tomaža Masaryka. Vljudo pozivam meščane, da okrase za ta slavnostni dan svoje hiše z državnimi zastavami — Dr. Juvan, s. r. župan.

Župan dr. Juvan prezidentu Masaryku.

Mariborski župan g. dr. Alojzij Juvan je poslal danes kabinetni pisarni predsednika Masaryka imenom mariborske mestne občine sledečo brzojavko:

»Mestna občina Maribor si dovoljuje izraziti gospodu predsedniku ČSR o priliki praznovanja 80letnice rojstva, svoje najvdanejšie čestitke. Jugoslovanski narod, osobito obmejni Slovenci, ostanejo večno hvaležni velikemu državniku Masaryku za velike zasluge, ki jih ima gospod predsednik za ujedinenje jugoslovenskega naroda ter za osvoboditev obmejnih Slovencev iz tujega robstva.«

Izboljšanje ceste Maribor - Sv. Lenart.

Bivša okrajna cesta Maribor - Sv. Lenart je svoječasno (l. 1928) prevzela bivša oblastna samouprava mariborska in že isto leto pričela z deli na izboljšanju ceste v nekaterih sektorjih, kjer je radi preostrih ovinkov bilo potrebno zgraditi nove krajše zveze. Ta dela so se tudi lani nadaljevala, dokler ni prešla na podlagi zakona o novi razdelitvi države oblastna samouprava v likvidacijo, s katerim momentom je prešla cesta v delokrog in vzdrževanje banske uprave. Dela se od te dobe naprej niso več nadaljevala, upamo pa in v interesu tega okrožja želimo, da bi se z nadaljevanjem pričelo takoj, čim bo novi banovinski proračun stopil v veljavo.

Cestna dela mariborskega okrajnega cestnega odbora.

Ker proračun okr. cestnega odbora še ni potrjen, se za enkrat nadaljujejo samo dela na podlagi starega proračuna okr. zastopa: preureditev občinske ceste v Bresternici, izgradnja okrajne ceste v Sv. Lovrencu na Poh. in izgradnja okr. ceste Sv. Peter - Ložane.

Nalezljive bolezni v Mariboru.

Od 1. do 7. t. m. je bilo mariborskemu mestnemu fizikatu prijavljenih 5 slučajev obolevnosti za nalezljivimi boleznimi in sicer: 1 slučaj škrlatinke, 1 davice (smrten izid), 2 slučaja ošpice in 1 slučaj šena.

Trije slovenski komponisti v Mariboru.

Današnjega koncerta ljubljanske Glasbene Matice v veliki dvorani »Uniona« se udeležijo tudi naši znani komponisti gg. Anton Lajovic, Emil Adamič in Slavko Osterc.

Prvi transport naših sezonskih delavcev v Francijo.

Sinoči je prispel v Maribor večji transport sezonskih delavcev, namenjenih za Francijo. Vseh 350 je večini iz Hrv. Zagorja, Medjimurja in Prekmurja. Med temi potniki jih je več, ki se sploh ne mislijo več vrniti v domovino.

Rače pri Mariboru.

Na pustno nedeljo so priredili mizarski pomočniki mizarskega podjetja g. Petroviča domačo veselico, koje čisti dobiček je bil namenjen ubogim šolarjem domače šole. Cenjenemu občinstvu, ki se je mnogobrojno odzvalo našemu vabilu in pripomoglo k tako impozantnemu uspehu, bodi izrečena na tem mestu najprisrčnejša zahvala. Čisti dobiček v iznosu Din 336.-- se je oddal na merodajnem mestu za ubogo šolsko mladež. — Miz. pomočniki.

Brandl - Trio (Dunaj).

Ki je v februarju koncertiral v Solnogradu, Inomostu, Meranu itd. z največjim uspehom, je nastopil 5. tm. na Dunaju (Konzerthaus) in 6. t. m. v Gradcu (Kammermusiksaal), kjer je dosegel kolosalen uspeh in je za sezono 1930-31 ponovno angažiran za turnejo.

Masarykova proslava mariborske češke kolonije.

Včeraj dopoldne je v lepo dekorirani sobi meščanske šole v Cankarjevi ul. proslavila Masarykovo 80letnico mariborska češka dopolnilna šola z govorom učitelja g. Votave in deklamacijami čeških otrok. — Češki klub sam pa bo imel še posebno interno proslavo v nedeljo v mali dvorani Narodnega doma ob 4. pop. z godbenim programom. Sodelovala bo vojaška godba in učenci češke šole. Proslave se udeleži tudi češkoslovaški konzul g. dr. Resl, ki prispe v Maribor že v nedeljo dopoldne, da se udeleži slavnosti v dvorani Union.

Telovadna akademija Sokola I. v Mariboru.

Sokolska misel se je v Mariboru že tako trdno ukoreninila, da ni več zadostovalo eno društvo v mestu. Zato se je pred nekaj meseci ustanovilo za desni breg mariborskega mesta novo društvo Sokol I., ki ima svoje telovadne in društvene prostore v vojašnici kralja Petra I. Novo društvo se je lotilo z vso vnemo dela. Priredilo je doslej že tri dobro obiskane članske sestanke s prosvetnim programom; 15. marca pa bo priredilo svojo prvo telovadno akademijo, pri kateri bodo nastopili vsi društveni oddelki. Poleg tega bo tudi telovadni nastop gojencev inženjske podoficirske šole in sodelovala bo mariborska sokolska godba. Društvo vrši na desnem bregu Drave, kjer je še veliko število narodno nezavednega prebivalstva, važno kulturno in narodno delo. Šteje že sedaj brez naraščajnikov in dece nad 300 članov. Dolžnost narodnega občinstva je, da poseti v obilnem številu to prireditev, ki se bo pričela točno ob 20. uri v telovadni vojašnici kralja Petra I. (bivše kadetnice). Vstopnina: sedeži 10 Din, stojišča 5 Din, naraščaj in vojak 3 Din.

Največji glasbeni dogodek bo letos gotovo koncert »Maribora« dne 2. aprila. Izvajal bo Sattnerjevo »Soči« in Dvořakovo »Stabat Mater«. Sodelujejo po izjavi g. Hubada najboljše sestavljeni solistični kvartet: sopran g. Lovšetova, alt gđ. Golobova, članica ljubljanskega konservatorija, tenor g. Gostič, član ljubljanske opere, in bas g. Križaj. Do 45 godbenikov in močen zbor »Maribora« nastopi pod vodstvom kapelnika g. Gašpariča. Poleg izrednega umetniškega užitka pa bo ta koncert nudil tudi priliko sočustvovanja z onimi, ki trpe ob Soči trpljenje kot se zrcali v bolestnih akordih »Stabat Mater«. Zato že danes opozarjamo Maribor in okolico na koncert 2. aprila.

Pri boleznih žolča in jeter, žolčnih kamnih, zlatci uravna naravna »Franz Josefova« grenčica prebavo na naravni način. Izkušnje na klinikah potrjujejo, da učinkuje domače zdravljenje s »Franz Josefovo« vodo posebno dobro, če jo, mešano s toplo vodo, izpijemo zjutraj na tešče želodec. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

I

Ste že podpisali deleže za pohorsko vzpenjačo?

Zaključni venček

Priredi napredna trgovska in obrtna mladina v nedeljo, dne 9. t. m. pop. v Narodnem domu. — Vabljeni so vsi prijatelji društva.

Občni zbor turističnega društva »Triglav« v Mariboru

se bo vršil v soboto, dne 8. marca ob 20. uri v posebni sobi restavracije Narodni dom. Odbor.

718

Čebelarstvo društvo

ima spomladansko zborovanje v nedeljo ob 14. uri v Racerdvoru. Predava predsednik zveze. Vabljeni so vsi čebelarji. Če bo neugodno vreme, bo zborovanje prihodnjo nedeljo.

734

KONCERT

Ljubljanske Glasbene Matice

danes 8. marca s pariškim sporedom

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sobota, 8. marca ob 20. uri »Krog s kredo« Delavska predstava.

Nedelja, 9. marca ob 15. uri »Naš gospod župnik«. — Ob 20. uri »Takrat v starih časih«. Kuponi.

Torek 11. marca ob 20. uri »Naš gospod župnik«. Ab. B.

Celjsko gledališče.

Sreda, 12. marca ob 20. uri »Naš gospod župnik«. Proslava 25letnice gosp. Jos. Daneša. Gostovanje Mariborčanov.

Ptujsko gledališče.

Petek, 14. marca ob 20. uri »Naš gospod župnik«. Proslava 25letnice gosp. Jos. Daneša. Gostovanje Mariborčanov.

Masarykova proslava v Mariboru

Sokol kraljevine Jugoslavije, Jugoslovansko-češkoslovaška liga in Češki klub v Mariboru prirede v nedeljo, dne 9. marca, točno ob 10.30 dop. v dvorani Uniona proslavo 80letnice rojstva prezidenta ČSR T. G. Masaryka s sledečim sporedom: 1. JSL in ČSL,

Himna: vojaška godba. 2. Pozdrav: dr. Kovačič, starosta Sokolske župe. 3. B. Smetana: Uvertura »Libuše«, vojaška godba. 4. »Blahopřání« in »Masaryk«: deklamacije češke šole. 5. Slavnostni govor: dr. Avg. Reisman. 6. Suk Josip: a) Što ču junak... b) Vino pije Dojčin Peter, c) Teče voda, teče... moški zbor Glasbene Matice. 7. A. Dvořak: Uvertura »Navihani kmet«. 8. Izročitev odklovanj gg. dr. Ljudevitu Pivku in Radu Leonardu po čl. konzulu g. dr. Fr. Reslu iz Ljubljane. 9. »Hej Slovani«: vojaška godba.

Po proslavi v Grajski kleti prijateljski sestanek odbornikov prireditvenih društev s Češkoslovaškim konzulom.

Ob 4. pop. posebna proslava Češkega kluba v mali dvorani Narodnega doma ob sodelovanju vojaške godbe in češke dopolnilne šole. K obema prireditvama je vstop vsakomur prost. Mestni župan je pozval meščane, da razobesijo zastave.

Za velesejem na Dunaju 9.—16. marca se dobivajo izkaznice in znižane vozne karte v biljetarni »Putnik« v Mariboru, Aleksandrova cesta 35.

Na vrtu mariborske bolnice

Zdor hodi mnogo po širnem božjem svetu, po visokih hribih in gorah, po globotnih dolinah in nizkih ravninah in blo-di po neizmernem morju, pa gleda pri tem s svojimi duševnimi očmi v svet, v vesoljni svet, in v čas, ki sta oba za človeški razum neskončna, za življenje in gibanje posameznega človeka in za celokupno človeštvo pa zelo ozka, tesna in omejena, pride končno do prepričanja, da sta na svetu za človeka v bistvu samo dve zelo kratki poti: ena vodi nazaj do enega mesta, kjer si se rodil, in do onega trenutka, ko si začel sebe samega zavedati: to je pot spominov, to je pot, ki si jo že prehodil. Druga pelje naprej in vedno dalje v še nepoznane kraje in dežele, neutešenega stremjenja in hrepenenja, v elizij nedoseženih in tudi nedosegljivih idealov; to so poti in steze, ki te popeljejo skozi nepoznano, temno in megleno bodočnost. Tam, kjer se začne prve in konec druge združujeta, stoji zagonetka sfinga, stoji pika, izražajoča konec, pa tudi vrašaj: Smrt.

Vrtnar mariborske bolnice, zdrav, slok mož v najboljših letih, vedno z nekim samozadovoljnim smehljajem na obrazu, doma tam nekje v vinogradih med Svečino in Šenkungoto, ima sicer skozi celo leto svoje veselje, nedolžno veselje, in dosti prijetnega opravka s svojimi nairaznovrstnejšimi, domačimi in eksotičnimi cveticami in rastlinami, ki jim sedaj, ko bi na prostem prej pozeble nego uspevale, z vso skrbjo streže, jim kuri peč, da se ogrevajo ali preveč ne ohladijo; a pri vsem tem ima dosti časa in možnosti za opazovanje, premišljevanje in modrovanje, kakor da bi bil učencel kakega atenskega Sokrata ali Aristotela iz Stagire. Vsak dan vidi in skozi celo leto gleda, kako nosijo še napol sveže mrličje iz bolnice tja na ono mesto, globoko izgrebeno v črno, hladno zemljo, kjer za nje telesnega vstajenja ne bo nikoli. V kotu onega velikega vrta mariborske bolnice, ki si ga šteje za svojo osebno last in za domeno svojega suverenega udejstvovanja prav tako, kakor Cankarjev Jernej, hlapec, ima postavljena dva čebelnjaka, enega v tako originalni konceptiji in konstrukciji, da take gotovo cela Slovenija ne zmore. Bodisi od mraza, bodisi od gladi ali pa vsled bolezni in starosti tudi v teh panjih ljube čebelnice umirajo. Pa glej! Zdrave čebele svoje mrličje vsako jutro poberejo, jih nesejo iz čebelnjaka in jih spravijo, popolnoma tako kakor sluga Marko one, ki so izdahnili v bolnici. Tako modruje vrtnar kar tako mimogrede; pri tem pa se ukvarja z dvema škorčnicama. Prejšnje leto ju je že bil pritrtil v vejevje črešnje, ki raste tik ob cvetličnjaku. Škorci, ki so v njima gnezdi-

in na bolniškem vrtu vzredili svoj za-rod, so mu sicer stotine in stotine rde-čih zrelih črešenj na pol pozobali; toda on jih ima rad in komaj čaka njihovega prihoda. Snel je obeševalnico z dreve-sa, da ju osnaži vsake nesnage in golaz-ni in škorcem na novo nastelje za meh-ko gnezdece. In res, jedva ju je zvečer obesil na njuno prejšnje mesto, že sta se drugo jutro pojavila na vrtu prva škorca, veselo piskajoč in radovedno si ogledujoč svoje že pripravljeno gnezdi-šče in bivališče za ono dobo, dokler jih staro hrepenenje ne pokliče na dolgo po-tovanje v južne kraje. Mož od Šenkun-gote pravi, da bo tudi z njima kakor z vsakim človekom. Njuno bivanje na vr-tu mariborske bolnice je samo trenutek, samo postajališče, na poti njunega in njunega zaroda življenja. In trdi, da bi bilo grdo od slehernega človeka, ki bi jim tako pičlo odmerjenega življenja na bolniškem vrtu ne hotel z malim trudom olepšati in olajšati; greh, smrten in ne-dopusten greh pa bil, pa tudi znak po-kvarjenega, da zločinskega človeka bi bilo, če bi njima tu, ko je njima on pri-pravil škorčnico, kdo stregel kakor Ita-lijani v Kalabriji in Siciliji, za življenje. »Pa so taki ljudje na svetu«, pravi; ce-lo med gospodo se najdejo, ki tako grdo postopajo ne le proti pticam, ki so ne-dolžne in dobremu človeku ustvarjene v veselje, ampak tudi svojemu bližnjemu, svojemu tovarišu skušajo škoditi, mu zagreniti življenje in imajo še prav po-sebno veselje, če ga morejo obrekovati in ob dobro ime spraviti. Imena sto in sto cvetic, naših domačih in tujih, pozna ta delavec in modrijan na vrtu maribor-ske bolnice, in sicer v treh jezikih, v slovenskem, v nemškem in latinskem. Na strehi nad cvetličnjakom raste mo-žek; pove mi, da ga ponekod v Slov-goricah imenujejo tudi uhelnjak in da se latinsko imenuje »Sempervivum tecto-rum«. Modrost v zvezi z učenostjo pod oguljenim delavskim suknjičem. Danteja sicer ni čital; a mu je znano, da je v pe-klju za obrekovalce, denuncijante in si-kofante pripravljen prav poseben kotel, kjer bodo za svoje grde grehe na prav posebno lud način vsi taki grešniki tr-peli večno kazen. »Pa to bi bilo malo prehudor«, reče, ker je dobrega srca. »Boljše bi bilo, jih koj zdaj malo opom-niti ali malo kaznovati, da se še pravo-časno poboljšajo; sicer pa saj ne more človek imeti veselja, če drugim škodo dela«; tako pravi. Tedaj se oglasi v li-pi kos z rumenim kljunom, zadnje čebe-lice izginjajo v panj, prve pomladanske cvetlice duhte iz cvetličnjaka, Tržaško cesto razsvetljuje že električna luč — prvi mrak lega na vrt mariborske bolni-ce. Dr. Fr. Mišic.

Slovenska zdravilišča, letovišča in izvirk mineralnih vod

PETNAJST SLOVENSKIH ZDRAVILIŠČ. — DESET IZVIRKOV MINERALNIH VOD. — LETOVIŠČA.

Malokatera pokrajina, gotovo pa ne nobena s tako majhnim obsegom, ni tako bogato preskrbljena z naravnimi zdravilišči, izvirk mineralnih vod in letovišči kakor je naša svobodna Slove-nija. V celoti imamo Slovenci danes kar 15 naravnih zdravilišč, lahko bi jih pa imeli še več, ko bi izrabili tudi še one iz-virke mineralnih in toplih vod, ki so za-enkrat neizrabljeni ali zapuščeni. Veliko pa je tudi število bolezni, ki jih naša zdravilišča lečijo. Prvo po tem številu je pa vsekakor zdravilišče Toplice pri Novem mestu na Dolenjskem; to zdra-vilišče leči 10 bolezni, in sicer: škrofulo-zo, slabokrvnost in sklorozo, podagra, bronhijalni katar, bolezni prebavnih or-ganov, revmatizem, nevralgijo in razne druge živčne in mišične bolezni, spolne bolezni (lues, eksudate gonoreje) in žen-ske bolezni (vnetje maternice, eksuda-te).

Drugo mesto zavzemata zdravilišči Dobrna in Topolšica s po 7 boleznimi. V Dobrni pri Celju se zdravijo: podagra in sladkorna bolezen, bolezni srca, kromične bolezni želodca in čreves, kronične bolezni obisti in mehurja, revmatični eksudati, živčna obolenja in ženske bolezni v splošnem. V Topolšici pri Šo-štanju pa: slabokrvnost, kronične bole-

ni srca, obolenja dihal, tuberkuloza, rev-matično obolenje, živčne bolezni in žen-ske bolezni. Na tretjem mestu prihaja naša Rogaška Slatina, ki je znana tudi kot klimatično zdravilišče in kot letovi-šče. Tam se zdravi 6 bolezni: sladkorna bolezen, podagra in debelost, bolezni sr-ca in žil, katarji dihal, trebušne bolezni, obisti in žolčni kamni. Po pet bolezni-skupin skupin zdravijo zdravilišča: Laške toplice, Rimske toplice in Radenci. V Laških toplicah se zdravijo: slabokrvnost, podagra, katarji dihal, živčne bolezni in ženske bolezni, znane pa so tudi kot letovišče za rekonvales-cente. V Rinskem vrelcu najdejo pomoči bolniki s: slabokrvnostjo, katarji dihal, želodčnimi in črevesnimi katarji, obole-nji srca in ženske v splošnem. V Rim-skih toplicah se zdravijo: podagra, sr-čna nevroza in arterioskleroza, revma-tizem, živčne bolezni in ženske bolezni, v Radencih pa: podagra, katarji dihal (tuberkuloza izključena, kakor tudi v vseh zdraviliščih, kjer to ni navedeno), želodčni in črevesni katarji, bolezni me-hurja in sploh sečne bolezni in revma-tizem ter eksudati.

Za temi se uvršča na 5 mesto zdravi-lišče Čateške toplice s štirimi boleznimi: podagra, boleznimi mehurja, revma-

tičnimi obolenji in ženskimi boleznimi v splošnem. Po tri bolezni se zdravijo v Leščah in na Bledu, v prvem: revmati-zem, nevralgija in oslabelost pri rekon-valescenci, v drugem pa: slabokrvnost, bronhijalni katarji in živčna obolenja, razen tega je pa Bled tudi klimatično zdravilišče in svetovnoznano letovišče. Na sedmem mestu sta Gabernik in Me-dijske toplice. Prvi zdravi: podagro in katarje sečnega mehurja, druge pa: po-dagro in revmatična obolenja (eksudate). S po eno boleznijo sta končno zdra-vilišči Gornik za tuberkulozo in Žerjavci za slabokrvnost.

Mineralni vrelci, ki se izrabljajo bodi-si kot zdravilišča bodisi za razprodaja-nje ali za oboje, so na Slovenskem sle-deči: Rogaška Slatina, Slatina Radenci, Petajinci, Rimske toplice, Laške toplice, Gabernik, Žerjavci, Podplat in Tolsto-vrška slatina. Razen teh pa je po slo-venski zemlji, zlasti po Slovenskih go-ricah, v bližini Maribora, v šmarskem okraju, na Dolenjskem in drugod še več manjših izvirkov, ki se eksploatirajo sa-mo za domačo porabo ali pa se sploh ne.

Mimo tega pa ima naša zemlja tudi obilo letovišč, ki jih med zdravilišči ni-simo navedli, ki pa so v splošnem tudi klimatična zdravilišča, letovišča za re-konvalescente itd. Naj tu navedemo po-leg Bleda in Rogaške Slatine le najbolj znana, ki so: Bohinjska Bistrica, Bohinjsko jezero, Dovje, Jezersko, Kamnik, Kranj, Kranjska gora, Lesce, Mojstrana, Polčje in Begunje, Radovljica, Zirovnica itd. Letovišča so pa naposled tudi mnoge naše planinske kočje po Julijskih al-pah, Karavankah, Savinjskih planinah, da navedemo tu le veleromantično Lo-garjevo dolino, na našem Pohorju itd. Posebno Pohorje bo po zgraditvi vzpe-njače in cest postalo važno letovišče in sportno središče. Naposled pa so letovi-šča tudi že sama naša mesta: Maribor, Slovenska Bistrica, Celje ter Dravska dolina, Mislinjska dolina, Mežiška dolina itd. in letoviščarstvo postaja v Sloveni-ji od leta do leta važnejša pridobitna stroka.

Litteraria

Časopis za zgodovino in narodopisje. Ravnokar je izšel dvojni (1 in 2) zvezek pet in dvajsetega letnika te odlične znanstvene revije, ki ga izdaja Zgodo-vinsko društvo v Mariboru in prinaša na 132 straneh četrtinke sledeče razpra-ve, sestavke in ocene: Dr. M. Dolenc: Ljudsko pravo pod žuženperško in sote-škó gorsko gosposko; Fr. Stelč: Freske v cerkvi sv. Duha na Čelovniku; J. Gla-

ser: Literarne predloge in paralele; J. A. G.: Mashnie bukvi svetiga volbunka; J. Mravljak: Kmečki polprazniki. Oce-ne: Dr. J. Mal: Zgodovina slovenskega naroda (K. Prijatelj); L. Hauptmann: Krain (J. Beran); Fr. Stelč: Politični o-kraj Kamnik (M. Marolt); Fr. Stelč: Celjski strop (Fr. Baš); S. Kranjec: Ka-ko smo se zedinili (Fr. Baš); J. Lah: V borbi za Jugoslavijo (Fr. Baš); Zgodo-vina slovenske univerze v Ljubljani (Fr. Vatovec); Iz jubilejne literature 1919—1929. (Fr. Vatovec); Baš, Fr. Dimnik S. Jugoslavija (K. Prijatelj); S. Pirchegger: Die slavischen Ortsnamen in Mürz-gebiet (J. Kelemina); D. Zelenin: Rus-sische Volkskunde (Fr. Kotnik); M. Ko-manova: Na Gorenščem je fletno (Fr. Kotnik); J. Kotnik: Lesičjak (J. Glaser); Tisočletnica Vavilove smrti (Fr. Ko-vačič); Cerkvena umetnost v Hrvatski in Slavoniji (Fr. Kovačič); Časopis Vla-steneckého spolku musejniho v Olomou-ci (A. Dolar). Društveni glasnik: Zgodo-vinsko društvo v Mariboru. Člani (Čla-narina 50 Din na leto) dobe časopis brez plačno, naročnina za nečlana pa znaša 75 Din.

Dan slovenske knjige. Kriza knjižne-ga konzuma je po vojni rodila propa-gandne akcije, ki so se v večini kultur-nih držav udomačile pod imenom »dan ali teden knjige« in rodile lepe uspehe. Nikjer pa ni ta kriza dosegla takega raz-maha kakor ravno pri nas Slovencih, zato bi bilo pač najbolj umestno, da bi se bili baš mi prvi oklenili tega najno-vejšega propagandnega sredstva. Name-sto tega smo se pa zagrizli v gola in brezplodna teoretiziranja, ki nas ne mo-rejo in nas nikoli ne bodo mogla pripe-ljati do uspeha. Zakaj bi tedaj ne priče-li vsaj sedaj misliti na prireditve dneva ali tedna slovenske knjige in all ne bi bil bližajoči se velikonočni teden za to najbolj prikladen, posebno ker bi se v akcijo lahko upreglo tudi dijaštvo? Ini-cijativo bi pa seveda morala prevzeti naša založništva in knjigotrška podjetja. Poskusimo, mogoče bo šlo!

Bratko Kreft: Človek mrtvaških lo-banj. Roman. Maribor 1930. Te dni je bil dotiskan Bratko Krefta svojevrstni ro-man »Človek mrtvaških lobanj«, čigar dejanje se odigrava med prvo povojno mladino v Mariboru in je doslej izhajal skoraj dve leti kot listek v »Delavski po-litiki«. Delo je zelo obsežno in kot svo-jevrsten poizkus tudi zanimivo. O njem bomo podrobneje še spregovorili.

Tretja številka revije »Modra ptica« je te dni izšla in prinaša poleg prevodov iz svetovnega slovstva tudi nekaj ese-jev, nadaljevanje prevoda Calvijevega »Uvoda v Kralja na Betajnovi« ter knji-ževna poročila.

Iz mozaika na Kavkazu

NARODOPISNE IN SOCIJALNE POSLEBNOSTI MED KAVKAŠKIMI PLEMENI.

Kavkaz, kjer so se premešali najrazličnejši narodi in plemena, vsako s svojimi posebnimi življenjskimi običaji in načini, se po vsej pravici lahko imenuje narodopisni muzej. Po divjih gorskih klancih so se v davnih časih zaustavile razne skupine raznih narodov, mnoge so ostale in v stalni odrezanosti od vsega ostalega sveta obdržale svoje stare običaje. Na Kavkazu lahko proučavamo vse mogoče stopnje socialnega razvoja, od najprimitivnejše plemenske strukture preko fevdalizma, trgovskega kapitalizma do moderne družabne strukture.

Alagirski Oseti še nimajo ostro omejene razdelbe v razrede, nimajo ne vladarjev ne plemstva, narod vodijo starci, plemenski poglavarji. Spore rešujejo bodisi s krvno osvetlo bodisi z mirovnimi sodišči. Osebnosti odgovornosti ne poznajo, za vse je odgovorno pleme. Za zločin posameznika se izvrši osvetla na najboljšem in najčastitljivejšem predstavniku plemenske skupine, kateri pripada krivec. Značilno je, da smatra ta narod za tatu človeka, ki do določene ali dogovorjenega roka ne plača svojega dolga.

V dolinah Tagaurška in Kurtatinska najdemo že prve sledove stanov in lahko ugotovimo, kako se je nekoč v davnih časih najprej porajala socialna neenakost in takozvani prvotni fevdalizem. Najdemo tu že gotovo vrsto bojarstva, Badiljake in Aldare. Privilegirani stanovi so najmočnejša in najuplujnejša plemena, ki so si osvojila najboljšo zemljo, najboljša napajališča, sosedna slabša plemena pa si enostavno podjarmila. Po hribih vidimo čisto utrjene zgradbe, trdnjave, s katerimi se je pleme oborožilo proti neprijateljem. Tu so se v časih, ko še ni bilo držav, ampak so ljudje živeli v primitivnih družabnih zajednicah, vodile krute medsebojne borbe.

Zanimiva je trditve znanega učenjaka, profesorja Mara, člana moskovske akademije znanosti, znanega raziskovalca jafetitskega jezika, da se potomci filologije lahko določi ne samo narodnost kakega plemena, ne samo vpliv drugih plemen nanje, ampak delno celo njegovo socialno strukturo v preteklosti. Trdi, da se v Kavkazu po razvoju človeškega govora dajo ugotoviti vsi stadiji socialnega razvoja. Tako n. pr. v čerkeščini pomeni »tlehotele« odličnega človeka, dobesedno prevedeno pa človeka, ki pripada močnemu plemenu. V osetskem jeziku pomeni beseda »taršag-lag« kmet, priprostega človeka, doslovno prevedena pa »človeka, ki moli, ki se je odnekod priselil«, to je človeka, ki je pri-

šel k močnejšemu plemenu in se z njegovim privoljenjem naselil na njegovi zemlji.

Početek naslednje stopnje v družabnem razvoju opazimo pri Inguših; imajo še kneze. Kakor so v kijevski kneževini prvi vladarji bili člani tujega plemena Vargajev, tako so tudi Ingušem vladali tujci. Deloma so si neorganizirani narod podjarmili, deloma pa so vršili družabno potrebno funkcijo zaščitnikov tega sosednega plemena. Seveda so pa pri tem ti vladarji hoteli dobro živeti, oropali so narod, in kmalu se je pojavilo močno nezadovoljstvo proti knezom. Še predno so prišli pod rusko oblast, so Inguši napadli svoje »zaščitnike« — kneze.

Še nadaljino stopnjo socialnega razvoja najdemo pri Kabardijcih. Pri njih je bila — predno je Kavkaz prišel pod rusko oblast — takozvana fevdalna družabna struktura najmočnejše razvita. Imeli so kneze z dvorjani, poleg njih pa njihove vazale, ki so z dovoljenjem in v odvisnosti od knezov vladali celim okrožjem. Ti so zopet imeli svoje vazale, ti nižji vazali pa zopet kmete in sužnje. Prvobitni fevdalizem v Kabardiji je nastal na podlagi borbe med plemeni in radi ekonomske neenakosti in so glavni vzroki njegovega nastanka produkcijske prilike.

V Dagestanu, kjer so že pred prihodom Rusov poznali kraljevsko oblast, najdemo zopet še višjo stopnjo socialnega razvoja. V borbi med knezi si je najmočnejši med njimi s pomočjo od zunaj priboril naslov vladarja in postal neodvisen kralj.

In končno najdemo pri Šapsugih ob Črnem morju zanimiv pojav, da so omeili moč vladarja s tem, da so ga prisilili na kompromis: da deli oblast z narodnim zastopstvom. Pri Šapsugih se je vodila že dolgo ogorčena borba med plemstvom in buržuazijo, bogatimi trgovci. Ko je l. 1791 knez Šerlotukov s svojim spremstvom napadel neko trgovsko karavano, se je narod uprl in kneza nagnal. Knez se je obrnil za pomoč na carico Katarino II. Carica je poslala nad čerkeske revolucionarje četo kozakov s topom. Ko so Šapsugi čuli topovsko gromenje, jih je postalo strah. Vstaja je bila udušena v celni zemlji, vendar so morali knezi pristati na kompromis: deliti oblast z narodnim zastopstvom.

Vidimo torej, da tvori Kavkaz celi mozaik družabne strukture, od primitivne plemenske organizacije do fevdalizma, trgovskega kapitalizma in celo parlamentarizma.

Sobotno kramljanje

O VERIGI NEUMNOSTI, KI OKLEPA VES SVET.

Ta teden sem prejel posebno pismo z lično pisanim naslovom in z oddajnim poštnim pečatom Maribor. Čudno se mi je zdelo, ko sem ga vrtel v roki ter ogledoval, kdo bi vendar meni pisal. In iz Maribora! Saj me lahko vsak dan vidi na cesti; če se pa ženira ogovoriti me na cesti, pa naj pride k meni na dom. Saj moj naslov mu je popolnoma točno znan. — Kaj bi neki bilo? Od advokata ni, hvala bogu. Tudi moj krojač in čevljar sta me doslej še vedno terjala pod svojo pravo firmo čisto očitno. Morda me pa prijatelj vabi na kolone, ker ve, da sem neizrečeno velik prijatelj — seveda dobrih — krvavic in jeternic. In sedaj je vendar že sezona za take do-brote.

Ko so se mi že slinice cedile po krvavicah in jeternicah, ter sem že čutil njih prijeten okus in vonj, se mi je pa naenkrat zazdelo, da je pisava ženska, ne pa moška. Nekaj nežnega in mehkega je gledalo iz teh potez. Z žalostjo sem ugotovil to dejstvo. Zakaj takoj po tej ugotovitvi je zginil prijeten okus po krvavicah in jeternicah, popihal je veter in odnesel ščegetajoči vonj in naenkrat je postalo v ustih čudno prazno in dolgočasno.

V tej puščobi se pa naenkrat zgleda nekje v moji notranjosti tisti škratec z roglički, kateremu pravimo z drugo be-

sedo tudi hudiček. Pa mi šepeče prav sladke, a zato nič manj grešne misli: Pismo je od dame, čeprav ni parfimirano. Je pač diskretna oseba. Morda te je videla na cesti, ali v družbi. Pa si ji vzbudil simpatije. Zdaj te pa vabi na sestanek. Morda je dama mlada vdovica s svojim gospodinjstvom in te vabi na dom na čaj zdaj, ko je vse prehlajeno? Lahko pa je celo, da je oženjena, pa jo mož zanemarija in si želi razvedrila — namreč ona, ker on si ga že poišče sam, najbrže še preveč! Hm, to bi bilo nekaj!

In tako sem se zazibal v prijetne misli, kako sedim kot ubogi grešnik v prijetno toplem salonu ob strani očarljive dame pri duhtečem samovariju ter jo tolažim z izbranimi besedami v njeni nesreči. Nazadnje se me oklene in se zjoče na mojih junaških prsih...

V take grešne misli zatopljen, pretrgam ovitek in berem:

Flandrijska veriga sreče!

Flandrijsko verigo sreče mi je poslal neki znanec. Pošiljam jo Vam, da verige ne pretrgam. Prepišite to pismo trikrat in ga razpošljite štirim osebam, katerim želite srečo.

Veriga izvira od nekega Nemca-Amerikanca in mora iti po vsem svetu. Kdor jo pretrga, bo imel nesrečo.

Nekaj posebnega je, da se vse želje

PRAVI

:FRANCK:

vedno

odlična kakovost!

izpolnijo, odkar obstoja ta veriga. Torej prepišite to pismo trikrat in pazite, kaj se dogodi tekom osmih dni. Že četrta dan Vas bo doletela sreča.

Tudi to pismo odpošljite, ker ga ne smete obdržati pod nobenim pogojem! Amen.

Lahko si torej mislite, da bi me bila skoro zadela kap od samega razočaranja. V tako prijetno in mnogo obetajočo situacijo sem se bil vživel, potem pa kaj takega! Ali ni to res od sile?

Torej taka-le pisma krožijo po našem Mariboru v letu 1930. po Kristusovem rojstvu! Pa pravimo, da živimo v dobi splošnega napredka, kjer odločata ne več srce, ampak goli razum! Bog zna koliko čestitih Mariborčanov — in najbrže še več Mariborčank — je bilo ta teden počaščenih s to neumnostjo. In med njimi je bilo gotovo nekaj kalinov in kalink, ki so v svoji babjevnosti res šle prepisavati to budalost in so jo poslane naprej!

In zdaj naj pri tem ogabnem poslu pomagam še jaz, prepisujem, razpošiljam in izdajam za pismo in znamke! Ti ljubi moj znanec, ali dobra znanka, ki si mi poslala to pismo, lepo te prosim, da mi sporočiš svoje pravo ime, da se masčujem. Zakaj v tej dobi imeti naše Mariborčane in Mariborčanke na tak način za norca, je že res več kot preveč tudi za sveti predpustni čas, ko je dovoljeno marsikaj navadnim in še celo izvanrednim norcem.

Že iz gornjih besedi lahko razvidite, da se je meni po prečitaniu te neumnosti razlil žolč. In zdaj hodim k zdravniku. Najprej tako trpko razočaranje, potem pa še to po vrhu!

Edina tolažba v tej nesreči mi je dejstvo, da je bilo pismo napisano ne v našem »barbarskem«, ampak v kulturnem nemškem jeziku. ak.

Preoblečena tatova v trgovini

V Rimu se je pripetil te dni dogodek, ki močno spominja na »koepeniškega stotnika-čevljarja«, ki je pred dolgimi leti čez noč postal slaven in silno blamiral nemški birokratski sistem. V neko trgovino z dragulji v Rimu sta namreč prišla neki orožniški oficir in narednik ter izjavila lastniku, da morata preiskati vso trgovino, češ, da je v njej skrito ukradeno blago. Izvršila sta res temeljito preiskavo. Prebrskala sta vse predale in pobrala iz njih vse, kar je bilo le količikaj vrednega. »Orožnika« pa se s tem še nista zadovoljila. Aretirala sta končno še lastnika trgovine ter ga odvedla v zapor. Šele potem, ko sta neznanca že izginila, se je izkazalo, da je bil zaporni ukaz ponarejen in da sta bila oba v orožniško obleko preoblečene neznanca, dva znana rimska tatova, ki ju policijske oblasti že dolgo zasledujejo.

14 milijard dolarjev za javna dela.

V Zedinjenih državah Amerike je problem brezposelnosti istotako akuten kakor v državah Evrope, saj štejejo danes tam nad 3 milijone brezposelnih, in parlament se stalno bavi s tem vprašanjem. Kakor sedaj poročajo iz Washingtona, se bavi predsednik Hoover z grandioznim načrtom in izdeluje gradbeni program, ki bi zahteval 14 milijard dolarjev (krog 800 milijard dinarjev) in ki bi na drugi strani zaposlil ogromno večino danes brezposelnih.

Sport

ISSK Maribor : SK Železničar.

Za finale v podsaveznem tekmovanju se je placiral ISSK Maribor. Običajno odigrata ISSK Maribor in SK Rapid finalne tekme, toda sedanja uprava LNP je smatrala za potrebno, da radi boljšega poseta tega tekmovanja spremeni tradicije. Jutri se torej srečata prvič v tem letu ISSK Maribor in SK Železničar. Tekma se odigra ob 15. uri na igrišču ISSK Maribora v Ljudskem vrtu in bo sodil g. dr. Planinšek.

ISSK Maribor, nogometni odsek.

Postava I. moštva za tekmo proti SK Železničarju: Koren II, Koren I, Pliberšek, Iršič, Kirbiš, Hreščak I, Senica, Izajžer, Bertonec, Priveršek in Starc. Postava rezervnega moštva je razvidna na deski v garderobi. V slučaju slabega vremena predtekma odpade. — N a č e l n i k.

Dvestota tekma Justa Hreščaka.

Jutri odigra Just Hreščak svojo dvestoto tekmo za barve ISSK Maribora. Res redek pojav v nogometnem življenju, toda Just Hreščak, ki od ustanovitve ISSK Maribora leta 1919. neprenehoma igra za svoj klub, je vedno in nesebično žrtvoval ves svoj prosti čas za svoj klub in naj bo vzor za vse ostale nogometaše. Upamo, da bo tudi v naprej še mnoga leta igral na zelenem polju za ISSK Maribor.

SK Železničar, nogometna sekcija.

Postava I. moštva za nedeljsko tekmo je sledeča: Keller, Konrad I, Wagner, Ronjak, Frangeš, Bauer, Polak, Bačnik, Antoličič, Konrad II, Pezdikeč; rezerva: Pišof. Vsi navedeni igralci morajo biti točno ob 14. v garderobi. — Pred tekmo igra klub v slučaju lepega vremena z rezervno »Maribora« v sledeči postavi: Pišof II, Jančič, Konter, Glavič, Kiček, Urbančič, Kohout, Bačnik II, Lorber, Sinkovič, Marčinko. — Reditelji: (Bačnik st., Inkret, Stauber) se morajo javiti eno uro pred pričetkom tekme službojučemu odborniku.

Tragedija zavrnjene ljubezni

V Pforzheimu v Nemčiji se je mladi gledališki igralec Erik Mangold smrtno zaljubil v lepo igralko Buglacher. Ker pa ga je ta odločno zavrnila, je sklenil, da jo zastrupi in gre potem še sam prostovoljno v smrt. In svoj strašni načrt je res tudi izvršil. Ko je gledališče gostovalo na deželi, je Mangold med predstavo neopaženo natresel izvoljenki svoje-ga srca v kozarec vina ciankalija. Igralka je med nagovorom izpila vino in se zgrudila takoj mrtva na tla. V splošnem razburjenju je Mangold potem še sebi natresel ciankalija v kozarec in zvrnil kozarec. Vendar pa doza ni zadostovala, da bi ga usmrtila. Prepeljali so ga v bolnico in je opazati na njem vse znake blaznosti.

Prvi ciganski časopis

Potem ko se je nekemu učenjaku v Moskvi posrečilo, da je sestavil abecedo ciganskega jezika, so ustanovili v Moskvi prvi in dosedaj edini ciganski časopis »Romany Sorja«. Časopis objavlja za enkrat dela raznih ciganskih pesnikov, ki se morejo smatrati kot začetek ciganske literature.

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

43

»Davi,« je nadaljeval Spadacappa kakor da ni slišal Ragastensove opazke, »davi sem jahal mirno proti napoljskim vratom... Naenkrat pa zagledam vas... Predstavite si moje presenečenje in moje veselje... Hotel sem se vam pridružiti — takrat pa se oglasi plat zvona. Vi se spustite v dir... jaz pa za vami... Vi — skozi vrata kakor orkan, dokler se niste ustavili, in zdaj sem tu! Ah, gospod vitez, rešite me peklenškega življenja, ki sem ga moral živeti!...«

Spadacappa je bil odkritosrčen; Ragastens je čutil, da ne laže. Njegove besede so mu ganile srce.

»Toda kdo hudiča te je silil k razbojniški obrti,« je povzel, »če pa čutiš v sebi poklic za poštenega človeka?«

»Kaj vem? Slabi zgledi, zapeljanje in sila... Glejte, gospod vitez, vprašujete me, kako mi je ime? Nima ga! Moj oče? Ne poznam ga! Moja mati? Tudi ne ne poznam. Dokler sem bil otrok, sem beračil, kot mož pa sem kradel, da sem imel kaj jesti. Siromak sem, to je vse... in zato bi rad tudi jaz našel roko, ki bi se ponudila moji zapuščenosti, pogled, ki bi mi bil usmiljen, in vsaj ena usta, ki me ne bi preklinjala...«

Ragastens je bil v hudi zadregi. Saj pravzaprav ni želel ničesar bolj, kakor da bi imel služabnika, ki bi ga razumel in ki bi bil prikladen za njegovo pustolovsko naravo. Ta Spadacappa je bil kakor nalašč zanj.

Toda v tem hipu je važna zapreka branila vitezu držati si lakaja. Kdor hoče imeti služabnika, ga mora plačevati. Ragastens je bil reven — reven kakor Job in kakor zadnji ribič na Tiberi.

Kajti ko so ga zaprli, so mu vzeli meč in pas, kjer je imel spravljeno svojo denarnico. Cezarjev meč, ki si ga je bil danes prisvojil, je bil res da okrašen z nekaterimi rubini in s krasnim demantom. Toda kdaj nanese prilika, da jih bo mogel prodati? Zato je sklenil, poslati Spadacappa nazaj, četudi z milejšimi besedami, nego mu jih je govoril izprva.

»Poslušaj,« je dejal, »prepričan sem, da si mi povedal resnico. Z druge strani pripoznavam, da mi vžle svojim polomijam nisi nevšečen... in žal mi je, da sem bil pravkar nekoliko osoren s teboj...«

»Gospod vitez je preveč doberljiv...«

»Samo — poglej: ločiti se morava vseeno. In vzrok je ta, da nisem dovolj bogat, da bi si plačeval služabnika.

»In to je edini vzrok?...«

»Zdi se mi, da je zadosten...«

»Ne, gospod vitez, ne! Pustite, naj vam služim! Prisegam vam, da vam ne bo nikoli žal. Pravite, da niste bogati? Pa boste kasneje! In da me ne morete plačevati? Pa me boste plačali takrat, kadar boste imeli kaj premoženja!...«

»Bogme, fant, gorkota, s katero govoriš, mi dela veselje... Dobro, pa naj bo, če ti je toliko do tega! Sprejemem te, od tega trenutka si član moje hiše.«

Nemogoče je izraziti žalostno ironijo, ki je drhtela v glasu Ragastensa, ko je govoril o »svoji hiši«. — Spadacappa pa je vrgel čepico v zrak.

»Živelo solnce in veselje!« je zaklical. »Z Bogom, Rim in tvoje zasede! Živel vitez de Ragastens, moj gospodar! Evviva!«

»Uboga para!« je ponovil Ragastens sam zase. Nekako mlo se mu je bilo storilo okrog srca.

In njegova pogumna in velikodušna mladost se niti ni vprašala, če ta bravo ni kak vohun, in če si z njim ni nakopal izdajalca za tovariša.

Toda hitimo povedati, da bi bila ta sumnja krivična, če bi se mu bila oglasila. Spadacappa je bil odkritosrčen, in njegova povest resnična do pičice.

Medtem je bil Ragastens zopet zajahal konja. V galopu se je spustil po Napoljski cesti. Spadacappa, ves ponosen nad svojo novo službo, mu je sledil v razdalji petnajstih korakov, kakor je videl na rimskih ulicah, da delajo sluge velikih gospodov. Toda Ragastens mu je namignil, naj pride bliže.

»Ali poznaš kako prečnico, po kateri bi mogel priti na Florentinsko cesto?«

»Gospod vitez, ali vidite tamle gozdiček plutovcev, tisoč korakov oddal? Na drugi strani stoji zapuščena kapelica, v kateri sem včasih nočeval pod zaščito svetega Pankracija, ki mu je posvečena. In dvajset korakov od tiste kapelice vodi na desno steza, ki bi vstregla vašemu namenu. Toda — ali gospod vitez ne pojde v Napolj?«

»Ali me izprašujete, gospod Spadacappa?«

»Oh, oprostite... Stara navada.«

»Da... navada vpraševati... makar samo: denar ali življenje?«

»Ah, gospod, to ni velikodušno!« je vzkliknil bivši bravo s tako žalostnim glasom, da je Ragastensa zabolelo srce.

»Beži no!« je dejal. »Dobre narave si; tvoje ogorčenje mi ugaja, in zdaj je vrsta na meni, da te prosim oproščenja.«

»Zdaj pa je gospod vitez preveč velikodušen,« je menil Spadacappa, ki mu je zopet zasijalo obličje.

Ta hip sta prijezdila na porobek gozda, ki ga je bil bravo označil. Ragastens je obstal, obrnil se proti Rimu in se dvignil v stremenih, da bi razgledal cesto.

Daleč tam nekje se je dvigal oblak prahu.

»Preganjajo me!« je dejal Ragastens.

Ozrl se je okrog sebe: polje je bilo golo, zapuščeno in pusto, in jezdec se na njem ni imel kam skriti, kakor daleč je segal pogled. Edino hrastje je ponujalo hipno zavetišče.

Kaj storiti? ... Bežati? ... Na desno, na levo ali naprej, povsod bi ga morali videti. Odtlej bi bilo vse samo vprašanje hitrosti... in preganjalci so jahali gotovo dobre konje.

»Za mano, če boš mogel dohajati!« je dejal Spadacappa.

Toda ta ga je zadržal, baš ko se je hotel spustiti v dir.

»Nikar bežati, gospod... Dohiteli bi vas, o tem ni dvoma. Ti ljudje vam bodo v treh minutah na sledi.«

»Kaj naj torej storim?« V tem gozdičku se vendar ne morem skriti...«

»Pojdite z mano, gospod, pojdite!«

Obadva sta se spustila v dir, in po kratkem galopu sta imela redko drevje gozdička za seboj... Na tem kraju se je dvigala stara, skoraj razpadla kapelica. Spadacappa je skočil na tla in vtaknil svoje bodalo v ključavnico vrat, ki so se odprla.

»Sreča, da poznam delo,« je dejal. »Vstopite, gospod vitez.«

»Bogme, misel ni slaba... Vstopiva! Hodi ti naprej!«

»Ne, gospod, vstopite vi sami... Brž!... Oh,« je dodal Spadacappa, zapazivši v vitezovih očeh iskro nezaupnosti, »zaupajte mi, gospod!«

Vitez je še enkrat pogledal Spadacappa, ki mu je odgovoril z nemo gesto ugovora: nato je skočil s konja, stopil v kapelico in potegnil Kapitana za seboj. Spadacappa pa je zaprl vrata in skočil zopet na sedlo.

Skozi razpoko v vratih je mogel Ragastens videti in slišati vse, kar se je godilo na cesti. Z eno roko oklepaje ročnik svojega meča, drugo pa v nosnicah Kapitana, katerega je ščipal, da mu zabrani razgledanje, je čakal s tisto svojo mrzlo neustrašenostjo, ki mu je dajala toliko moč, ter si v duhu že prirejal načrti poslednjega boja.

»Če je ta človek izdajalec — tako je premišljal sam pri sebi — sem izgubljen... Toda saj nisem imel izbire... Ah... glej, so že tu!«

Zares je pridrevila iz plutovega gozdička četa jezdecov v viharjem galopu. Tvorilo jo je kakih petdeset jezdecov, na čelu njih pa je dirjal častnik.

Spadacappa, držeč se pokraj ceste, se jim je z mirnim korakom napotil naproti.

»Stoj!« je ukazal častnik, ko ga je zagledal. »Ohé, mož, odkod prihajate?«

»Iz Napolja, vaše Veleblagorodje... Namenjen pa sem v Rim, da izpolnim tam zaoblubo in da vidim svetega Očeta.«

»Ali ste srečali kakega jezdecu, ki bi se mu videlo, da beži?...«

»Jezdecu? Seveda, vaše Veleblagorodje... Celo govoril sem z njim.«

»Ah, ah?... Kaj pa je dejal?«

»Vprašal me je, če je to res cesta v Napolj, in ko sem mu odgovoril, pa se je spustil zopet v galop, kakor da mu je cel regiment hudičev za petami...«

»Imamo ga! In — še to mi povejte — za koliko menite, da je pred nami?«

»Pičlo uro... Toda če mi hočete verjeti, si lahko to uro jako skrajšate...«

»Kaj naj storimo v ta namen? Govorite, pa vam v plačilo jaz sam obljubim, da pridete k papežu v avdienco...«

(Nadaljevanje sledi)

Priprosto, zdravo dekle,

34—40 let, lepega značaja, z letnimi sprječevali, ki dobro meščansko kuhajo, čisto in točno opravljajo vsa dela, v hiši in na vrtu, ljubi dom in otroke, se sprejme. Predstaviti: Domiceli, Prešernova 34/I. od 8. do 9. dopoldne. 600

V našem se odda s 1. aprilom

stanovanje 3 sobe, kuhinja v pritličju, skupno z lokalom in velikimi kletnimi prostori. Naslov v upravi 361

Gramofone

popravlja najbolje in najceneje mehnična delavnica Justin Gustinčič, Tatzenbachova ulica. 14. 602

Nihalo uro,

damsko kolo, otroško posteljico, omaro, otomano, sploh razno pohištvo kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe na Makor, Ruška cesta 35 ali Stundenci, Aleksandrova cesta 1. 719

Sprejem enega ali dva gospoda

na stanovanje. Židovska ulica 14 I, vrata 3. 716

Gospodično izvežbano v trgovski pisarni z znanjem slovenskega in nemškega jezika sprejemem takoj. Biti mora nekoliko glasbeno naobražena. Pismene ponudbe z zahtevo plače naj reflektantinja pošljejo na upravo »Večernika« pod »Glasba«. 713

Motor dobro ohranjen

se poceni proda. Trg Svobode 6, trgovina Soklič. 715

20 hl vina, letnik 1929,

izborna kvaliteta prodam. Naslov v upravi lista. 707

Nasproti kolodvora oddam s 1. aprilom krasno neopremljeno sobo (event. z manjšo vred), pripravna za pisarno. Aleksandrova c. 45/I. 6. 749

Delavca sprejemem

na stanovanje. Koroška cesta 74. 745

Spušcene pentlje

pri svilenih nogavicah pobiramo takoj in ceneno. Rupnik, Slovenska ulica št. 20. 723

Lepe vrtnice

visoke in nizke, lepotično grmovje, mahonie, pušpan, kosmulje, Paeonie, (Pflingstrosen), trajnice, drobnjak ter lepe mačhe nudi po zelo ugodni ceni vrtnarstvo F. Urbánek, Kralj Matjaževa 7, Koroško predmestje. 731

Orehove rogličice, vsakovrstna vina,

jedače in pijače na izbero — in gibance trojne, — ož milina — nudi vam, v okusu brez primere le: Alojzija Šafarič, gostilničarka pri Večernem solncu — Splavarska ulica. 597

Matrace, otomane,

v tapetniške izdelke in popravila iz v. suje po najnižji ceni tapetnik Ferde Kuhar, Gosposka ulica 4. 8

Najstarejši zavod za črkoslikarstvo

na steklo, les, pločvino in zidovje. Specijalist za svetlobno reklamo na steklo. Ustanovljen l. 1902. Odlikovan l. 1922 z zlato medaljo. Gustav Philipp, Maribor, Vetrinjska ulica 11. Načrti in proračune na zahtevo. 411

Stole vpletam

s prvovrstno trstiko in sprejemam v popravilo vsakovrstne košare in sita. Josip Antloga, košarski in sitarski mojster, samo trg svobode, zraven zraven mestne tehtnice. 529

Praktikantinja za prodajo

sprejme modna trgovina Ana Hobacher, A' rova cesta 11. 726

Sobo- in črkoslikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Učenko za šivanje belega perila

sprejme Rupnik, Slovenska ul. 20. 727

Učitelj daje instrukcije

čez snov meščanske in osnovne šole. Naslov je pustiti v upravi Večernika. 722

Prodajam postelje, omare,

vložke, univalnik, nočno omarico, predalnik, čevlje, ženske in moške obleke itd. Starinarna Peteln, Maribor, Orožnova 1, poleg glavne pošte. 737

Hotel »Mariborski dvor«, Oset.

Kopalnice, garaže, prenočišča, klubove sobe; ljubomersko, pekrsko, dalmatinsko in Ružica - vino; godba, petje, Tscheligijevo pivo. 735

Potrebujete nasvet, pomoč?

V stanovjskih zadevah, osebnih, gospodarskih vprašanjih, pri nakupu, prodaji posestev itd. Zaupajte se posvetovalnici »Marstan«, Koroška 10. 735

Zahtevajte prospekt

o novem Stock Kardan motociklu pri F. Vorsič, Maribor, Gosposka 37.

Zastopnike

in potnike, samo agilne, reprezentativne moči pri zasigurnem delovanju iščem. Poizve se pri Radio - Ljubljana, podr. Gosposka 37. 740

Kupimo kontrabas

v dobrem stanju. Ponudbe na Sokolsko društvo Sv. Lenart v Slov. gorah. 747

Pozor! Breskve cepljene (okulante),

prvovrstne dobite pri Slaviji, Aleksandrova cesta 6 I. 746

Lepo opremljeno sobo

s posebnim vhodom oddam boljšemu gospodu. Naslov v upravi lista. U

TRENCH COAT

za
dame in gospode
IDEALNO OBLAČILO
za
zimo in leto!

LORNIK
KOROŠKA 9.

Velika moda je prispela

za pomlad v veliki izbiri. — **TWEED** za plašče, kostume in obleke — **Crepella** v najmodernejših barvah, volneni georgette, crepp mongol, svileni georgette, bemberg-svila, crepp de Chine i. t. d. — Velika izbira moškega blaga za površnike in obleke

Dolček i Marini, manufakturna trgovina -- Maribor -- Gosposka ulica 27

Vsled preselitve

sedlarske in torbarske delavnice se prodaja vse blago na Slomškovem trgu št. 6, kakor komati, različne konjske opreme, dokolenice, kovčki za potovanje, ročne torbice, nahrbtniki itd. 10—30% cenejše. Ugodna prilika za nakup. Ravnotam se prodaja tudi manjša blagajna 77x50x30. 743

Popravila

ur, zlatnine, srebrnine in gramofonov najbolje, najhitreje in najceneje samo pri trvdki **M. Ilger-ja sin, Maribor** Gosposka ulica 15. 1547

Krasna vila,

park, vinograd, viničarija, sadonosnik, ugodno za perutninsko rejo, na periferiji Maribora ugodno prodaja pisarna **Simčič, Gospodarska banka Maribor.** 732

Posteljne pregrinjalke,

zavese, stores, kakor tudi drugo damsko-, moško-, otroško- in posteljno perilo izdeluje okusno in solidno atelje za perilo **Rupnik, Slovenska ulica št. 20.** 729

Spominjajte se CMD!

Državna razredna loterija

Poročilo iz kolekture

ANTON GOLEŽ, MARIBOR

ALEKSANDROVA CESTA 42

Žrebanje III. razreda 19. kola dne 6. marca 1930.

(Za tiskovne napake se ne odgovarja.) Dobile so:

Din 250.000 — št. 58.824, Din 80.000 — št. 14.278, Din 60.000 — št. 35.536, Din 40.000 — št. 51.111, Din 30.000 — št. 35.755, Din 20.000 — št. 13.045, Din 10.000 — št. 50.307, 74.339, Din 7.000 — št. 22.899, 67.894, 20.971. Od premije Din 250.000 — zopet prodana ena četrtina iz naše kolekture, kakor tudi od glavnih dobitkov Din 80.000 —, 60.000 — in 30.000 — po eno polovično. 748

Prihodnje žrebanje dne 8. aprila.

Generalno zastopstvo

svetovnih znamk

N.S.U.-Wanderer

in

ROYAL ENFIELD motociklov model 1930

pri največji obratni sigurnosti in trpežnosti.

Mehanična delavnica in avtogaraža

DIRNBACHER IVAN, ZAGREB

Gunduličeva 31 729

Semena

vsakovrstnih, kakor travno, deteljno, pesno in vrtnarsko seme v najboljši kakovosti priporoča staroznana trdka

M. Berdajs, Maribor

ustanovljeno 1869

Ceniki na razpolago!

Poiskusite naše nove pekarske specialitete

kakor: **Stole a la cokosette**, sijajne v okusu in trajne

Samostanske rogličke iz francoskega testa

Pravi tirolski sadni kruh (ni za zamenjati z drugimi izdelki) v vsaki velikosti, trajen

Gustinski prepečenec v vseh oblikah, izvirno čisto pečivo, veselje vsake gospodinje

Pravi opaljski prepečenec, izvrstnega okusa

in naši vsestransko znani in priljubljeni **orehovi roglički, požunjski upognjeni in vinske palčice, venčasti kolači** itd.

Pekarna Schmid, Maribor, Jurčičeva ulica 6

Preprodajalci popusti!

Pošilja se na vse strani!

TOVARNA GLASBIL IN GRAMOFONOV

Gramofoni od Din 298 — dalje
Mandoline . . . 136 —
Viole . . . 95 —
Gitare . . . 207 —
Trombe . . . 505 —
Ritmi harmonika . . . 85 —

PRODAJALNA: TRG SVOBODE
Nova Scherbaumova zgradba

»JDEAL« MARIBOR

Parna pralnica in kem. čistilnica

Centrala: Frankopanova 9
Podružnica: Vetrinjska 7
Pride in dostavi se na dom

Najboljši

in najcenejši nakup nogavic, rokavic, perila ter vseh modnih in šiviljskih potrebščin

Modna trgovina

ANTON PAŠ
Maribor, Slovenska ul. 4

POZOR!

CONTINENT, mednarodna spedicija, Maribor, Aleksandrova cesta 43. 744

Prostori v Mariboru

prikladni za pisarne, skladišča, mirne tovarne, tudi za dalmatinske točilnice se oddajo v najem.

Gregorčičeva ulica 26, Lampe.

Popravila damskih klobukov

hitro, okusno in ceneno od Din 25 — naprej pri

ANA HOBACHER
MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 11

Stalni **brzo AUTOPRQMET** za prevoz paketov ter druge robe, se **otvori dne 11. t. m.** na progi Slov. Bistrica, Poljčane, Rogaška Slatina, Rogatec, Krapinske Toplice, Zagreb z dostavo na dom.

Kaj je za vlagatelja najvažnejše?

Popolna varnost njegove naložbe!

Zato nalagajte svoje prihranke v

OBLASTNI HRANILNICI MARIBORSKE OBLASTI

za katero jamči **DRAVSKA BANOVINA** z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

Centrala: **MARIBOR, Trg svobode 3**

Podružnica: **CELJE, Cankarjeva ulica 11**
(Prej: Južnoštajerska hranilnica)

Najugodnejše obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu. Vsakovrstna posojila pod najugodnejšimi pogoji. Vlagatelj izven Maribora in Celja na razpolago položnice.